

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Jild 3, Son 12/1

2023

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 12/1 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАРИ:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳақимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Тошкент давлат юридик университети.

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги

педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарқанд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

<i>Елмуратов Икматулла Гайбуллаевич</i> ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДАГИ БИРИНЧИ ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ ТАРИХИ (1931-1936 ЙИЛЛАР)	12-18
<i>Qitaybekov Azizbek Kenesbek o'g'li</i> QORAQALPOG'ISTONDA HAVO TRANSPORTINING SHAKLLANISHIDA "DOBROLET" AKSIYADORLIK JAMIYATINING O'RNI	19-23
<i>Nawrizbaeva Nurjamal Qudaybergenovna</i> QORAQALPOQLARNING GILAMCHILIGI BILAN BOG'LIQ BA'ZI MAROSIMLAR	24-29
<i>Сайдуллаев Фаррух Умедулло ўғли</i> МУҲАММАД ҲАКИМ ТЕРМИЗИЙНИНГ ЭТНОЛОГИК ВА ЭТНОГРАФИК ТАДҚИҚОТЛАРИ	30-35
<i>Berdiqulov Mirolim Tugalvoyevich</i> ТО'ДА-1 NEOLIT MAKONINING O'ZBEKISTON TOSH DAVRI ARXELOGIYASINI O'RGANISHDAGI O'RNI	36-40
<i>Olimjonova Gulida Olimjon qizi</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT BOJXONA XIZMATI ORGANLARI FAOLIYATI ..	41-47
<i>O'ng'alov Lazizbek Amiriddin o'g'li</i> NUROTA TOG' TIZMASINING TOSH DAVRI ARXELOGIYASINING O'RGANILISH TARIXI..	48-53
<i>Rahmonov Faxriddin Shoymardonovich</i> MILLIY DEHQONCHILIK MADANIYATINI ETNO-TARIXIY MANBALARDA AKS ETISHI (JANUBIY O'ZBEKISTON MISOLIDA)	54-58
<i>Tilavboyev Muhammad</i> JIZZAX VOHASIDA OT BILAN BOG'LIQ URF-ODATLAR VA MAROSIMLAR	59-63
<i>To'xtaboyev Xurmatullo Shomirza o'g'li</i> O'ZBEKISTON ILM-FANI RIVOJIDA FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETINING O'RNI (MUSTAQILLIK YILLARI MISOLIDA)	64-68
<i>Рахматиллаев Хасанбой</i> МАРКАЗИЙ ОСИЁНИНГ ҚАДИМГИ ДАВР ЭТНИК ТАРИХИНИ ЁРИТИШДАГИ АЙРИМ МУАММОЛИ МАСАЛАЛАР ВА УСУЛЛАРГА ДОИР	69-74
<i>Qurbonova Manzila Boqiyevna</i> BUXORO VOHASI MILLIY SHIRINLIKLARI VA ICHIMLIKLARI	75-80
<i>Ravshanova Gulora</i> QASHQADARYO VOHASIDA MUNTAZAM QUROLLI HARAKATLAR TA'MINOTI (XX-asrning 20- yillarida)	81-85
<i>Зарипбаев Уснатдин Оракбаевич</i> ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ЙИЛЛАРИДА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИ ФАОЛИЯТИ	86-90

<i>Baxronov Abdullo Haydar o'gli</i> O'ZBEKISTONDA TOSH DAVRI ARXELOGIYASINI O'RGANISHDA XALQARO EKSPEDISIYALARINING O'RNI	91-95
<i>Maxmatqulov Jasur Isroil o'g'li</i> GIYOHVANDLIKKA QARSHI KURASH MAVZUSINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	96-101
<i>Esanova Nilufar</i> O'ZBEKISTON-TURKIYA HAMKORLIGI VA UNING NATIJASI (TO'QIMACHILIK SANOATI MISOLIDA)	102-106
<i>Норбоев Сарвар Қахрамон ўғли</i> АФРОСИЁБДАГИ СЎҒД МУДОФАА ДЕВОРИГА ОИД ТАДҚИҚОТЛАРИНИНГ ЎРГАНИЛИШИ (XX АСРНИНГ 50-80-ЙИЛЛАРИ).....	107-111
<i>Эсонов Зиёдбек Юлдашевич</i> ФАРҒОНА ВОДИЙСИ АҲОЛИСИ ТЎҚИМАЧИЛИК ҲУНАРМАНДЧИЛИГИ АНЪАНАЛАРИ	112-117
<i>Tishabayeva Irodaxon Rasulovna</i> 1960-1970 YILLARDA O'ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TARBIYA MUASSASALARI FAOLIYATI	118-124
<i>To'xtamishева Fotima Musurmonovna</i> MUSTAQILLIK YILLARIDA QASHQADARYO VOHASI KASHTADO'ZLIGIDA O'ZGARISHLAR.....	125-132
<i>Sattorov Nurbek</i> SHIMOLIY BAQTRIYA VA ZARAFSHON MINTAQALARIDA DEHQONCHILIK VA CHORVACHILIK MADANIYATI SOHIBLARI ETNOMADANIY ALOQALARINING O'ZBEK XALQI ETNOGENEZI SHAKLLANISHIDAGI O'RNI	133-138
<i>Hazratov Nurali Burxon ug'li</i> QADIMGI KESH VILOYATI HUDUDIDAGI ARXELOGIK YODGORLIKLARINING O'RGANILISH TARIXIDAN	139-144
<i>Mamatqulov Bekzod Sherzovich</i> O'ZBEKISTONDA GAZ-OLTINGUGURT SANOATINING YUZAGA KELISHI VA UNING RIVOJLANISH TARIXI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA).....	145-149
<i>Berdiyev Jamshid</i> VOHA JOY NOMLARINING SHAKLLANISHIDA ETNONIMLAR VA PATRONIMLARNING TUTGAN O'RNI	150-155
<i>Djurakulov Sherzod Davronovich</i> SAMARQAND VILOYATI HUDUDIDI TOSH DAVRI ARXELOGIYASINING O'RGANILISHI TARIXI	156-161
<i>Қурбанова Дилрабо Шерипбоевна</i> ПАРЛАМЕНТ ТАРИХИ ВА ТАРИХШУНОСЛИГИ	162-172

<i>Зухриддин Болтаевич Жунаев</i> ХОРАЗМДА РЕСПУБЛИКА ТУЗУМИ: ЮТУҚЛАР ВА МУАММОЛАР (1920-1924 йиллар)	173-181
<i>Mamadiev Voxodir Bobojonovich</i> QASHQADARYO MUZEYIDAGI NODIR OSTODON	182-186
<i>Norqo'chqarov Xushvaqt Eshnazarovich</i> AFG'ONISTONDA O'ZBEK TILINING QONUNIY ASOSLANISHI, O'ZBEKLAR IJTIMOYIY-MADANIY HAYOTIDAGI O'RNI (XX ASR – XXI ASR BOSHLARI)	187-197
<i>Ибрагимов Рахмон Зиёдуллаевич</i> ТОШКЕНТ ВОҲАСИ СЎНГГИ БРОНЗА ДАВРИ ТАРИХИ ТИЗИМИДА: ДАФН УДУМИ ВА МИГРАЦИЯ МАСАЛАЛАРИ	198-203
<i>Азаматова Гулмира Байирбековна</i> ОДАМ САВДОСИГА УЧРАГАН МИГРАНТ ХОТИН-ҚИЗЛАР ҲАҚИДА БАЎЗИ МУЛОҲАЗАЛАР	204-208
<i>Tishabayeva Iroдахon Rasulovna</i> 1960-1970 YILLARDA O'ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TARBIYA MUASSASALARI FAOLIYATI	209-215
08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ	
<i>Ostonokulov Azamat Abdulkarimovich, Inoyatov Mardonbek Mo'min o'g'li</i> DAVLAT SEKTORIDA ICHKI AUDITNING XALQARO STANDARTLARI	216-226
<i>Kurbaniyazov Shaxzodbek Karimovich</i> O'ZBEKISTONDA KORPORATIV BOSHQARUV TASHKILYIY- IQTISODIY MEKANIZMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY ASOSLARI	227-232
<i>Отабеков Отажон Ғайрат ўғли</i> ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ОПТИМАЛ СОЛИҚ ЮКИ ВА ИҚТИСОДИЙ ЎСИШ МАСАЛАЛАРИ	233-243
<i>Шакирова Фароғат Болтаевна</i> ИННОВАЦИОН ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА БАҲОЛАШ ИНДИКАТОРЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ	244-255
<i>Мамбетназаров Бахыт Бисенбаевич</i> ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕТЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	256-263
<i>Jumaniyazova Ro'za Quvondiq qizi</i> TURIZM INFRATUZILMASI TUSHUNCHASI VA UNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	264-269
<i>Matniyozov Murodjon Rajabbayevich</i> DESTINATSIYA IMIDJINI SHAKLLANTIRISHDA TURISTLARNING SODIQLIGI VA QONIQLASHINING AHAMIYATI	270-278

<i>Хамидова Зарифа Урол қизи</i> ДАВЛАТ СЕКТОРИДА ИЧКИ АУДИТ ВА ДАВЛАТ МОЛИЯВИЙ НАЗОРАТ ТАДБИРЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	279-291
<i>Toshaliyeva Saodat Toxirovna</i> KICHIK TADBIRKORLIK TUSHUNCHASI VA UNING IJTIMOIIY-IQTISODIY MONIYATI	292-296
<i>Худойназаров Фахритдин Хаитович</i> ИБН ХАЛДУННИНГ ИҚТИСОДИЁТГА ТАВСИЯЛАРИ	297-304
<i>Nurullayev Hoshimjon Hamidovich</i> GASTRANOMIYANING TURIZM RIVOJLANISHIDAGI ANAMIYATI	305-313
<i>Кадырова Шарофат Амоновна</i> ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ РАЗВИТИЯ СФЕРЫ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	314-323
<i>Бегматова Зиёда Захиджановна</i> ДАВЛАТ ИНТЕРАКТИВ ХИЗМАТЛАРИ ТИЗИМИ АСОСИДА КАДРЛАР БАНДЛИГИНИ ВА УЛАРГА ТАЛАБНИ БАҲОЛАШ	324-332
<i>Shafkarov Bakhrom Khudoyberdievich</i> TERRITORIAL FEATURES AND THEIR EFFECTIVE USE IN THE CULTIVATION OF VITICULTURE PRODUCTS	333-340
<i>Masharipova Fazilat Axmedovna</i> OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING ANAMIYATI	341-348
<i>Мусинов Дилшод Султанович</i> ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИНГИ ИЖТИМОИЙ ВА ИҚТИСОДИЙ САМАРАДОРЛИГИ ИҚТИСОДИЙ ЎСИШ ОМИЛИ СИФАТИДА	349-359
<i>Шакирова Юлдуз Сайдалиевна</i> ВОПРОСЫ РАЗРАБОТКИ ДОРОЖНОЙ КАРТЫ АКТИВИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ	360-368
<i>Абдивоҳидов Мамуржон Авазхон ўғли</i> РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИНГ МАЗМУНИ, ТАВСИФИ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	369-380
<i>To'xtasinova Muxayyo Mirzasultonovna</i> DAVLATNING INNOVATSION TIZIMINI SHAKLLANTIRISH MASALASIGA	381-388
<i>Қурбанова Раҳима Джамшедовна, Мирзаева Ширин Нодировна</i> РОЛЬ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В СТИМУЛИРОВАНИИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	389-403
<i>Набиева Нилуфар Муратовна</i> ОСОБЕННОСТИ КОМПЛЕКСА МАРКЕТИНГОВОГО ПРОДВИЖЕНИЯ КОМПАНИИ В ЦИФРОВОЙ СРЕДЕ	404-416

<i>Safarov Radjabboy Eshmuxammadovich</i> KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA INDIVIDUAL DAROMADGA SOLIQLAR MEKANIZMIDAN SAMARALI FOYDALANISH MASALALARI	417-428
<i>Sharipova Zulayho</i> SANOAT TARMOQLARI KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	429-434
<i>Шарипов Акбар Илхамович</i> ЧАКАНА САВДО КОРХОНАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА РАҚАМЛИ МАРКЕТИНГНИ РОЛИ	435-440
<i>Хаджаев Хабибулла Сагдуллаевич</i> ОБЪЕКТИВНАЯ НЕОБХОДИМОСТЬ И ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ АНТИМОНОПОЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ В РАЗВИТИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ	441-447
<i>Хамзайева Дилфуза Самаровна</i> SURXANDARYO VILOYATIDA TURISTIK MAHSULOTLARNI BAHOLASH VA SAMARALI RIVOJLATIRISH IMKONIYATLARI	448-452
<i>Усманова Насиба Акбаржоновна</i> ПУТИ РАЗВИТИЯ МЕНЕДЖМЕНТА В СФЕРЕ УСЛУГ	453-459
<i>Исхакова Сарвар Аюбовна</i> ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА ЗАНЯТОСТЬ И КВАЛИФИКАЦИЮ ПЕРСОНАЛА В СФЕРЕ БЫТОВОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	460-467
<i>Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich</i> INNOVATSION TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISHDA MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANISH VA UNI TURISTIK XIZMATLAR SOHASIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	468-479
<i>To'uchiyeva Nodira G'ulom qizi</i> OLIY TA'LIMNI BOSHQARISHDAGI INNOVATSIYALAR. CHAT GPT YOHUD SUN'IY INTELLEKT	480-485
<i>Абдурахимова Саида Аҳмаджановна, Адилова Гўзал Абзаловна</i> ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА КИЧИК БИЗНЕС СУБЪЕКТЛАРИ ТАРКИБИЙ ҚИСМЛАРИНИНГ БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ ТАҲЛИЛИ	486-494
<i>Maxsudov Sherzod Solijonovich</i> TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION MUHIT JOZIBADORLIGINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	495-500
<i>Tadjibekova Dilnoza Bakhtiyarovna</i> ENHANCING FINANCIAL RESOURCE FORMATION IN BUSINESSES	501-506
<i>Radjabova Malika Ziyodullayevna</i> AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH ISTIQBOLLARI XUSUSIDA	507-512

09.00.00 - ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

<i>Asraqulova Adiba Nabiyevna</i> ZAMONAVIY DAVRDA IQTISODGA FALSAFIY QARASHLAR	513-520
<i>Жўраев Аҳмад Муҳаммадиевич</i> ТИНЧЛИКПАРВАРЛИК ҲОЯЛАРИНИНГ ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИДАГИ АҲАМИЯТИ	521-530
<i>Гуламова Мавжуда Ташпулатовна</i> АХМАД ЗИЁУДДИН АЛ-КУМУШХОНаВИЙ АСАРЛАРИДА КОМИЛ ИНСОН ҲОЯЛАРИНИНГ ФАЛСАФИЙ ТАҲЛИЛИ	531-538
<i>Abduxolikova Nasiba Alijonovna</i> YOSHLARNING ONLAYN TA'LIM JARAYONIGA TA'SIR ETUVCHI IJOBIIY SALBIY OMILLAR	539-544
<i>Yazdonov Zikirillo Shukurilloevich</i> QALANDARIYLIK VA UNING INSON, JAMIYAT TIZIMIDAGI O'RNI	545-552
<i>Sharipova Barno Salimovna</i> BIOETIK MADANIYATNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI VA UNING ZAMONAVIY IMIJI	553-558
<i>Xalikulova Umida Rustamovna</i> AXBOROT MUHITINING OLIY TA'LIMGA TA'SIRI: KONSTRUKTIV VA DESTRUKTIV OMILLAR	559-564
<i>Abbasova Maftuna Subxonovna, Temirova Xurshida</i> OILA VA NIKOH MA'NAVIYATI, OILANI MUSTAHKAMLASH OMILLARI	565-571
<i>Tog'ayev Nodirjon Ergashevich</i> AJDODLARIMIZ BOY ILMIY MEROSINING O'ZBEKISTONDA MA'RIFATLI JAMIYAT QURISH HAMDA YOSHLAR TARBIIYASIDA TUTGAN O'RNI	572-576
<i>Kipchoqov Xomidjon Gulomovich</i> JAVOBGARLIK PRINSIPINI SHAKLLANTIRISH AXLOQSHUNOSLIKNING ASOSIY MASALASI SIFATIDA	577-581
<i>Raximova Rayxon Abdurasulovna</i> ZAMONAVIY OILADA MA'NAVIY-AXLOQIY QADRIYATLARNI SHAKLLANTIRISH: MUAMMONING NAZARIY VA USLUBIY TAHLILI	582-586
<i>Агзамова Нилюфар Шухратовна</i> “АДАБ АЛЬ-ТАБИБ” КАК ИСТОЧНИК НАЦИОНАЛЬНОЙ БИОЭТИКИ	587-591
<i>Axmadiyev Nuriddin Muxutdinovich</i> INTELLEKTUAL MADANIYAT YOSHLARNING INNOVATSION FAOLLIGINI OSHIRISHNING MUHIM MEZONI SIFATIDA	592-596
<i>Nabiyev Mansur Jamxur o'g'li</i> DEMOKRATIK JAMIYAT TARAQQIYOTIDA IJTIMOIIY G'OYALAR EVOLYUTSIYASI VA MODERNIZATSIIYASI	597-603

<i>Kenjayeva Dilrabo Romanovna, Xaydarova Larisa Sunnatovna</i> GLOBALLASHUV SHAROITIDA MILLIY MADANIYAT SOHASIDAGI O'ZGARISHLARNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	604-609
<i>Abduraximova Tursunoy Abduvoxid qizi</i> O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM TRANSFORMATSIYASINING FALSAFIY MOHIYATI	610-615
<i>Tagayev Ganisher Xasanovich</i> YOSHLAR ETNOESTETIK DUNYOQARASHINI RIVOJLANTIRISHDA BADIY-ESTETIK OMILLARNING O'RNI	616-625
<i>Шоназаров Жамшид Шуҳратович</i> БЕҲБУДИЙ ВА УНИНГ ДАВЛАТЧИЛИК ҲОЯСИ	626-630
<i>Ҳамраев Сирож Абруевич</i> ЖАМИЯТ ЯНГИЛАНИШИ ВА ТАДБИРКОР МАЪНАВИЯТИ	631-637
<i>Nabiyev Bekzod Muxammadumarovich</i> MAFKURAVIY ISHLARNI TASHKIL ETISHDA ZAMONAVIY TARG'IBOT TEXNOLOGIYALARI: O'ZBEKISTON VA XORIY TAJRIBASI	638-642
<i>Hashimova Gulsina Ismoyilovna</i> HARBIY IJTIMOYIY ISH VA HARBIY MADANIYATNING HARBIY XIZMATCHILAR FAROVONLIGINI TA'MINLASHDAGI ROLI	643-648
<i>Karimova Gulnoza Yigitaliyevna</i> AXLOQIY MADANIYAT TUSHUNCHASINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOYIY ZARURIYATI	649-655
<i>Sharipova Kamola Usmonjonovna</i> YANGI O'ZBEKISTONDA GENDER TENGLIKNI TA'MINLASH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASINI MILLIY STRATEGIYAGA TRANSFORMASIYALASH ISTIQBOLLARI	656-661

09.00.00- Фалсафа фанлари

Abduraximova Tursunoy Abduvoxid qizi
Andijon iqtisodiyot va qurilish instituti o'qituvchisi
E-mail: abduraximovat1994@gmail.com

O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM TRANSFORMATSIYASINING FALSAFIY MOHIYATI

Annotatsiya. Maqolada O'zbekistonda oliy ta'lim transformatsiyasi sohasida amalga oshirilayotgan ishlar xususida so'z boradi. Tadqiqotchi transformatsiyaning asosiy yo'nalishi Bolonya kelishuviga qo'shilish ekaniga e'tibor qaratadi. Bu borada qabul qilingan hujjatlarning oliy ta'lim tizimiga ta'siri xususida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: Oliy ta'lim, transformatsiya, Bolonya kelishuvi, universitet, bilimlar taransferi, mehnat bozori, innovatsion ta'lim.

Abdurakhimova Tursunoy Abduvokhid qizi
Teacher of the Andijan Institute of Economics and Construction

PHILOSOPHICAL ESSENCE OF HIGHER EDUCATION TRANSFORMATION IN UZBEKISTAN

Abstract. The article talks about the work being carried out in the field of higher education transformation in Uzbekistan. The researcher points out that the main direction of the transformation is joining the Bologna agreement. In this regard, the impact of the adopted documents on the higher education system is discussed.

Key words: Higher education, transformation, Bologna agreement, university, knowledge transfer, labor market, innovative education.

Абдурахимова Турсуной Абдувахид кизи
учитель Андижанский институт экономики и строительства

ФИЛОСОФСКАЯ СУЩНОСТЬ ТРАНСФОРМАЦИИ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ

Аннотация. В статье рассказывается о работе, проводимой в сфере трансформации высшего образования в Узбекистане. Исследователь акцентирует внимание на том, что основным направлением трансформации является присоединение к Болонскому соглашению. В связи с этим обсуждается влияние принятых документов на систему высшего образования.

Ключевые слова: Высшее образование, трансформация, Болонское соглашение, университет, трансфер знаний, рынок труда, инновационное образование.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SP1342V3I12.1Y2023N84>

Kirish. O'zbekistonda oliy ta'lim tizimini transformatsiya qilish masalasida davlatimiz rahbari oliy tizimning samaradorligi va ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyatini oshirishga qaratilgan qator topshiriqlarni berib kelmoqda. "Iqtisodiyot shiddat bilan rivojlanayotgan bir paytda oliy ta'lim tizimi taraqqiyotning lokomotivi bo'lish o'rniga, zamon bilan hamqadam bo'lmayotgani achinarlidir. Mehnat bozoridagi tarkibiy o'zgarishlarga javob beradigan, yoshlarimizga kasb-hunar o'rgatadigan, ularda tadbirkorlik ko'nikmalarini shakllantiradigan tizim yo'q desak, bu ham achchiq haqiqat", – deydi davlatimiz rahbari[1]. Mustaqillikning ilk yillarida oliy ta'lim tizimida keskin o'zgarishlar yuz bermadi va bu qo'shni davlatlarga nisbatan ancha past natijalarni keltirib chiqardi. Oliy ta'lim tizimidagi bunday o'zgarishlar natijasida esa sun'iy ajiotaj, kadrlar yetishmasligi yoki salohiyati past kadrlarning ko'payib ketishiga olib keldi.

Adabiyotlar tahlili va metodlar. "Hozirgi vaqtda yoshlar eng nufuzli oliygohlarga kirish uchun intiladi, lekin oliy o'quv yurtlari o'rtasida bilimli va iqtidorli yoshlarni jalb qilish bo'yicha raqobat yo'q. Shu sababli xususiy oliygohlarga ham zarur mutaxassislarni tayyorlash bo'yicha davlat buyurtmasi berish tizimi yo'lga qo'yiladi.»[2] deb ta'kidlagan edi davlatimiz rahbari, murojaatnomasida. Oliy ta'lim muassasalarining aksariyati o'zini o'zi moliyalashtirishga o'tmagani, hanuzgacha davlat byudjetidan moliyalashtirilishi hamda xususiy oliy ta'lim muassasalari tarmog'ining mavjud emasligi ta'lim xizmati ko'rsatuvchilari o'rtasida raqobatning yo'qligiga sabab bo'lmoqda. Yuqoridagi bosh omillar O'zbekistonda oliy ta'lim transformatsiyasining zaruratini asoslab beradi.

Jahon miqyosida oliy ta'lim tizimidagi transformatsiya va unga sabab bo'lgan omillarni ham ko'rsatib o'tish mumkin:

Birinchiidan, ta'lim masalalari ekspertlarining fikricha, hozirgi ta'lim tizimi aynan zavod va fabrikalarga ishchilar yetkazib berish uchun o'ylab topilgan[3]. Hozirgi talablar esa boshqacha bo'lib asosan innovatsiyalar va servis xizmat ko'rsatishiga asoslangan.

Ikkinchiidan, hozirgi bosqichdagi oliy ta'limning kuchi uning turfa xilligi va boshqalarga ham tushunarli bo'lganidadir. Masalan, har bir oliy ta'lim muassasasi buyurtmachi talabidan kelib chiqib o'quv dasturlarini o'zgartirmoqda va bu odatiy holga aylangan.

Uchinchiidan, hozirgi o'zgarishlarning negizida axborotlashuv turibdi va uning ta'siri ta'limning barcha sohalarida yaqqol namoyon bo'lmoqda. Axborotlashuvning ta'lim imkoniyatlarini keskin kuchaytirib yuborgani va aholining katta qatlamlarini ma'lum bir ma'noda "ziyoli" darajasiga ko'targanini nazardan chetda qoldirmaslik kerak. Internetdagi ilmiy kontent universitet dasturlari asosida tayyorlanmagan bo'lsa ham universitet professorlari yoki talabalari tomonidan tayyorlangan va keng omma ixtiyoriga havol etilmoqda. Bu esa ijtimoiy ongning yuksalishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

To'rtinchiidan, oliy ta'lim transformatsiya sharoitida oliy ta'lim xizmatlari diversifikatsiyasi kuzatilmoqda. Nodavlat ta'lim shiddat bilan bozorga kirib keldi. Lekin, talab yuqoriligi sabab asossiz ravishda narxlarning oshib borishi kuzatilmoqda. Shuning uchun ham hozirgi sharoitda oliy ta'lim sifati va narxi e'tibordan chetda qolmoqda.

Beshinchiidan, oliy ta'limning yangi ko'rinishlari paydo bo'lmoqda. Misol uchun, O'zbekistonda "Najot ta'lim" kabi oliy ta'lim tizimida raqobat qiladigan, lekin akademik bo'lmagan ta'lim institutlari keng quloq yoymoqda. "Tahlillarimizga ko'ra, akademik tizimda mavjud muammolar kichik o'zgarishlar bilan hal qilinadigan arzimas masalalar emas. Mavjud universitetlar modeli uzoq yillar davomida o'zini oqlab kelgan, ammo hozir bu holat kuzatilmaydi. Bizga mutlaqo yangi modeldagi fan va oliy ta'lim kerak.»[4]

Eng qiziqarli tomoni yangi ta'lim modellari qisqa, nisbatan arzon va bitiriboq ish boshlashiga yordam beradigan modellardir. Bu kabi innovatsiyalar ommaviy emas. Asosan otanelar farzandlarini maktabgacha ta'limda tarbiyachi, boshlang'ich sinf o'qituvchisi yoki ona tili domlasi bo'lishini xohlaydi. Bu kasblarda esa bir o'ringa bir necha bora ko'p kadrlar bor va bu qator muammolarni keltirib chiqaradi. Shu sababli ham oliy ta'limning akademik bo'lmagan modellari rivojlanib boraveradi va diplomsiz mutaxassislar kelgusida mehnat bozorida ustunlik qilishi mumkin.

Natijalar va muhokama. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 2020 yil 25 yanvar kuni Oliy Majlisga yo'llagan Murojaatnomasida: "Oliy o'quv yurtlariga bosqichma-bosqich akademik va moliyaviy mustaqillik beriladi. Joriy yilda ularning 10 tasi o'zini o'zi moliyaviy ta'minlashga o'tadi. Bundan tashqari, kamida 5 ta oliy ta'lim muassasasini konkurs asosida tanlab, nufuzli xorijiy oliy ta'lim dargohlari bilan hamkorlikda ularni transformatsiya qilishni boshlaymiz"[5] deya ta'kidlagan. Yangi O'zbekiston taraqqiyoti ta'lim tizimidagi o'zgarishlarning muvaffaqiyati bilan uzviy ravishda kechadi. Jamiyat hayotidagi ijobiy o'zgarishlarga ta'lim tizimidagi o'zgarishlar asos bo'lib xizmat qilishi zarur. Shu nuqtai nazardan ham mamlakat oliy ta'lim tizimi, xususan, 5 ta oliy ta'lim muassasasi transformatsiya qilinishi belgilab olindi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 2 martdagi PF-5953-son "2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar Strategiyasini "Ilm, ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili"da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida"gi Farmoniga muvofiq oliy ta'lim muassasalarini nufuzli xorijiy oliy ta'lim dargohlari bilan hamkorlikda transformatsiya qilish belgilab olindi va bu bo'yicha qabul qilinadigan normativ-huquqiy hujjatda kamida 5 ta oliy ta'lim muassasasini konkurs asosida tanlab, nufuzli xorijiy oliy ta'lim dargohlari bilan hamkorlikda ularni transformatsiya qilishni boshlash va mazkur jarayonga davlat byudjeti mablag'lari, shuningdek, xorijiy moliya institutlarining grantlarini jalb qilish nazarda tutildi[6]. 2020 yilning boshida qabul qilingan davlat dasturida oliy ta'lim tizimi transformatsiya qilinishining belgilab qo'yilishi sohani qisqa muddatda, har tomonlama o'zgartirishning ijtimoiy zaruratini ko'rsatib qo'ydi. Shu bilan birga, transformatsiya jarayonini 5 OTMda milliy tajribani qo'llagan holda, xorijiy oliygohlar bilan hamkorlikda amalga oshirish zarurligi belgilandi.

Mazkur masala keyinchalik yanada chuqurlashtirilib, alohida holatlar e'tiborga olingan holda, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarori asosida rivojlantirildi. Jumladan, hukumatning "Oliy ta'lim muassasalarini nufuzli xorijiy oliy ta'lim muassasalari bilan hamkorlikda transformatsiya qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori qabul qilinib, unda quyidagi masalalar ustuvor vazifa sifatida belgilab olindi:

"Birinchidan, oliy ta'lim jarayonini raqamli formatga o'tkazish, raqamli ta'lim texnologiyalarini keng joriy etish asosida bilimlar transferini ta'minlash, har bir ta'lim oluvchining shaxsiy xususiyatlarini inobatga olgan holda bilim, kompetensiya, ko'nikma va malakalarni shakllantirish uchun axborot tizimlarini joriy etish;

Ikkinchidan, loyihaviy o'qitish usullarini kengaytirish, jahon miqyosidagi yetakchi tashkilotlar bilan o'zaro hamkorlikka asoslangan innovatsion ta'lim muhitini shakllantirish hamda innovasion tadqiqotlarni rivojlantirish va ishlanmalarni amaliyotga joriy etish;

Uchinchidan, talabalarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish, biznes loyihalarini qo'llab-quvvatlash dasturlarini yaratish;

To'rtinchidan, oliy ta'lim muassasasini hududdagi mahalliy jamoalarning ta'lim, ilm-fan va ijtimoiy-madaniy sohalarida rivojlanishini ta'minlaydigan markaz sifatida shakllantirish;

Beshinchidan, hududning ijtimoiy-iqtisodiy muammolari va vazifalarini hal qilish borasida mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari hamda jamoat tashkilotlari bilan strategik sheriklik munosabatlarini mustahkamlash va rivojlantirish.»[7]

Yuqorida belgilab berilgan 5 ta yo'nalishning har biriga batafsil to'xtalib o'tsak. Oliy ta'limni raqamli formatga o'tkazish bizning jamiyatga xos bo'lgan ilmiy darajali, fan va metodikaning zamonaviy tendensiyalarini mukammal egallagan kadrlarning yetishmovchiligi va moddiy-texnika bazasini shakllantirishdagi mavjud muammolarni qisman hal etadi. Raqamli format bir vaqtning o'zida kuchli mahoratga ega professor-o'qituvchi tomonidan an'anaviy tarzda yuzlab emas, balki minglab talabalarga o'quv mashg'ulotlarini olib borish imkoniyatini yaratadi. Shu bilan birga o'quv binolari va talabalar turar joyi kabi muammolarni hal etishi mumkin. Raqamli format yuqoridagi natijalarga erishish uchun qimmatbaho uskunalari – serverlar, zamonaviy dasturiy ta'minot vositalari va kompyuterlarni talab etishini ham nazardan qochirish kerak.

Global o'zgarishlar natijasida taraqqiyotning sur'atlari o'zgarib bormoqda. Avvallari ma'lum bir o'n yoki yuz yilliklar talab qilgan o'zgarishlar endilikda qisqa muddatda sodir bo'lishini kuzatish mumkin. Axborotlashuv esa dunyo miqyosidagi ana shunday o'zgarishlarni zudlik bilan tarqalishiga imkon berdi. Bu ikki omilning eng katta ta'siri iqtisodiyotda namoyon bo'lsa, uning ortidan ta'lim tizimining oldiga ham ana sur'atlarga moslashish talabini qo'yimoqda.

Dunyoning aksariyat mintaqalarida oliy ta'lim tizimi shiddat bilan transformatsiyaga uchramoqda. Ayniqsa, Yevropa Ittifoqi davlatlarida boshlangan oliy ta'lim transformatsiyasining unikal shakli – Bolonya jarayoni bu kabi o'zgarishlarning ijobiy natijalarini yaqqol namoyon bo'lishiga olib keldi. Yevropaliklarning bu muvaffaqiyati boshqa mintaqalar, shu jumladan sobiq ittifoq, yanayam aniqroq aytadigan bo'lsak Markaziy Osiyo davlatlaridagi o'zgarishlarga ham turtki berdi. Qozog'iston va Qirg'izistonda nisbatan ertaroq — 90-yillarning boshlaridan oliy ta'limni Yevropa modellariga moslashtirishga intilishlar boshlandi va ma'lum bir darajadagi muvaffaqiyatga erishildi. O'zbekistonda esa 2016 yildan boshlangan siyosiy o'zgarishlardan keyingiga oliy ta'lim transformatsiyasi boshlandi. Albatta, bunga qadar ham oliy ta'lim tizimida ma'lum bir o'zgarishlar yuz bergan va u o'zida modernizatsiyaning elementlarini aks ettirar edi.

Shu sababli 2017 yildan boshlab O'zbekistonda Bolonya jarayoniga qo'shilish yuzasidan amaliy ishlar boshlandi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni bilan milliy kadrlarning raqobatbardoshligi va umumjahon amaliyotiga asoslangan oliy ta'lim milliy tizimining sifati oshishiga, Bolonya jarayoni ishtirokchi-mamlakatlari diplomlarini o'zaro tan olish, o'qituvchi va talabalar bilan almashuv dasturlarini amalga oshirishga ko'maklashuvchi 1999 yil 19 iyundagi Bolonya deklaratsiyasiga qo'shilish masalasini ko'rib chiqish masalasi ustuvor vazifa sifatida belgilandi.[8]

Xulosa. Ta'limni rivojlantirishning ushbu global modeliga o'tishning zarurati qator omillar bilan bog'liqdir. Ma'lumki, axborotlashuv sharoitida ma'lumot tarqalishi tezligi bir necha o'n barobarga oshdi. Dunyoning turli mintaqalari va mamlakatlarda qo'lga kiritilgan yutuqlar misli ko'rilmagan raqobatni vujudga keltirmoqda. Bunday murakkab sharoitda

ta'limni rivojlantirishning milliy modelini ishlab chiqish va uni amaliyotga tatbiq etish g'oyat murakkab vazifadir. Chunki, ta'lim tizimining ajralmas komponentlari – ta'lim metodikasi, psixologiyasi va menejmenti sohasida juda katta yutuqlar qo'lga kiritilgan. Ularni milliy darajada implementatsiya qilishning o'zi ma'lum bir vaqt talab etib turganda, jahon ta'lim tizimiga mutlaqo o'xshamagan munosabatlar turkumini yaratish yanada qiyin vazifalardan biridir. Shu nuqtai nazardan “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi” doirasida qo'lga kiritilgan yutuqlar va yo'l qo'yilgan kamchiliklar keyinchalik alohida ta'lil etilgani va qator o'zgarishlarga uchragan e'tiborga molik masalalardandir.

“Milliy uyg'onishdan milliy yuksalish sari” g'oyasi milliy birlikni va taraqqiyotni ta'minlashi zarur. Bu rivojlanish bosqichining generatori esa ta'lim, xususan, oliy ta'lim bo'lishi zarur. Bunda oliy ta'limning hozirgi kunda ishlamay kelayotgan mexanizmlaridan voz kechish, yangi boshqaruv uslublari va metodikani joriy etish lozim. Aks holda qator salbiy holatlar kelib chiqishi mumkin bo'ladi.

Shu nuqtai nazardan ham 2021 yilning 24 fevral kuni O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi ochiq tanlov e'lon qilib, xorijiy oliy ta'lim muassasalari bilan hamkorlikda transformatsiya qilishga da'vogar OTMlarni ushbu tadbirda qatnashishga taklif etdi. [9]

Tanlov shartlariga ko'ra, professor-o'qituvchilarning ilmiy faoliyati, o'quv jarayoni sifati, xalqaro OTMlar bilan hamkorlik va o'quv jarayonini raqamlashtirganlik holatlari o'rganib chiqilishi belgilangan. Shu bilan birga da'vogar OTMlar transformatsiya bo'yicha hamkor OTM bilan kelishuvga erishgan bo'lishi lozim.

Ushbu pilot loyihaning muvaffaqiyatli amalga oshishi O'zbekistondagi barcha davlat OTMlarini kelgusida transformatsiya qilish uchun zamin hozirlaydi.

Адабиётлар / Литература / References

1. Jadal rivojlanayotgan iqtisodiyot uchun zamonaviy kadrlar kerak // URL: <https://uza.uz/uz/posts/zhadal-rivozhlanayotgan-i-tisodiyet-uchun-zamonaviy-kadrlar>
2. <https://president.uz/uz/lists/view/4057-> O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi
3. Robinson K., Aronica L. Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education. – New York: Viking Penguin, 2015.
4. Do universities have a future after the coronavirus crisis?: <https://www.brusselstimes.com/news/145346/do-universities-have-a-future-after-the-coronavirus-crisis/> (Murojaat etilgan sana: 03.04.2021 y.).
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2020 yil 25 yanvardagi Oliy Majlisga Murojaatnomasi // URL: <https://uza.uz/uz/posts/zbekiston-respublikasi-prezidenti-shavkat-mirziyeevning-oliy-25-01-2020> (Murojaat etilgan sana: 12.01.2021)
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 2 martdagi PF-5953-son “2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar Strategiyasini «Ilm, ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili»da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida”gi Farmoni. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 03.03.2020 y., 06/20/5953/0246-son; 27.03.2020 y., 06/20/5975/0377-

- son; 31.10.2020 y., 06/20/6099/1450-son; 13.11.2020 y., 06/20/6110/1512-son. // URL: <https://lex.uz/docs/4751561> (Murojaat etilgan sana: 12.01.2021 y.).
7. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 27 oktyabrdagi 655-son "Oliy ta'lim muassasalarini nufuzli xorijiy oliy ta'lim muassasalari bilan hamkorlikda transformatsiya qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 27.10.2020 y., 09/20/655/1412-son. // URL: <https://lex.uz/docs/5068549> (Murojaat etilgan sana: 12.01.2021 y.)
 8. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modda, 20-son, 354-modda, 23-son, 448-modda, 37-son, 982-modda; Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 31.07.2018 y., 06/18/5483/1594-son; 11.12.2019 y., 06/19/5892/4134-son; 17.03.2021 y., 06/21/6188/0216-son, 01.05.2021 y., 06/21/6217/0409-son
 9. Xorijiy oliy ta'lim muassasalari bilan hamkorlikda respublika oliy ta'lim muassasalarini transformatsiya qilish uchun ochiq tanlov e'lon qilinadi // URL: <https://t.me/eduuz/4243> (Murojaat etilgan sana: 25.02.2021 y.).

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 12/1 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).